

Література:

Беляева, Л. Лучший образец промышленного строительства 20-х -30-х годов [Текст] // Прогулки по любимому городу / Л. Беляева. - Запорожье, 2010. – С. 58-61.

Клименко, Н. ДнепрогЭС им. В. И. Ленина: Фотоочерк. – Дніпропетровськ: Промінь, 1983. – 134 с.

Місто, в якому ми живемо: [Архітектура Дніпрогесу, Соцміста, архітектори В. Веснін, Г. Орлов] // Пізнаємо малу Батьківщину : Методично-інформаційний матеріал. – Запоріжжя, 2004. - С. 1-2.

Олексієнко, І. Є. Дніпрогес ім. Леніна. – К : Будівельник, 1977. – 88 с.

Електронні ресурси:

Веснін Віктор Олександрович – Вікіпедія. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wik>
Віктор Олександрович Веснін, фотографії, Канадський центр архітектури, Монреаль
Владлена Колесник. Віктор Веснін: як советський архітектор хотів створити авангардний театр в Харківі. – Режим доступу: <https://mykharkov.info/push/viktor-vesnin-kak-sovetskij-arhitektor-hotel-sozdat-avangardnyj-teatr-v-harkove-89727.html>

Кілессо С.К. Весніни // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.]; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енци-

клопедичних досліджень НАН України, 2001–2020. - ISBN 944-02-3354-X

Матеріали до багатотомного «Звод пам'яток історії та культури України»: Запорізька область. - Кн.1. «Запоріжжя» / НАН України. Інститут історії України; Центр досліджень історико-культурної спадщини України. – К., 2016. – 350 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://history.org.ua/LiberUA/ZvidZap1_2016/ZvidZap1_2016.pdf

Радянський період розвитку архітектури. Коструктивізм. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5607974/page:28/>

Комунальний заклад «Запорізька обласна бібліотека для дітей «Юний читач»
Запорізької обласної ради

69006, м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62, 236-85-63
236-86-27, 236-86-49
Факс: (061) 236-85-62
Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: www.zobd.zp.ua

Комунальний заклад
Запорізька обласна бібліотека
для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

Архітектор, що вмів проєктувати все

До 140-річчя від дня народження
відомого архітектора, одного з авторів
архітектурного комплексу Дніпрогесу
та частини забудови Запоріжжя
Віктора Олександровича Весніна.

Прес-буклет

Запоріжжя

2022

Віктор Олександрович Веснін – видатний архітектор, один з братів Весніних, був яскравим представником авангардного та неокласичного напрямів в архітектурі, вніс великий вклад в проектування промислових та житлових споруд м. Запоріжжя.

Народився Віктор Олександрович 9 квітня 1882 року у невеликому поволзькому містечку Юр'ївці. Він був середнім із трьох братів. З раннього віку батьки заохочували інтерес синів до образотворчого мистецтва, який, за спогадами самого В. О. Весніна, переріс пізніше в захоплення архітектурою: "Любов до малювання і живопису прокинулася в нас уже в ранньому дитинстві. Приблизно з десятирічного віку ми стали писати етюди з натури і, будучи дуже дружні між собою, проводили прекрасні години спільної роботи на Волзі. Вже з перших художніх спроб ми відчули великий потяг до архітектури!".

У 1891 р. Віктор разом з молодшим братом Олександром вступив до Московської практичної академії, де на той час вже вчився їхній старший брат Леонід.

Обидва брати закінчили академію у 1901 р. із золотою медаллю, з присвоєнням звання кандидата комерції та отриманням особистого почесного громадянства. Невдовзі брати, вслід за Леонідом, вступили до Петербурзького інституту цивільних інженерів. Але у зв'язку з важким матеріальним становищем батька, їм довелося перервати навчання і повернутися до Москви.

Віктор Веснін розпочав працювати в архітектурних майстернях відомих зодчих, одночасно беручи активну участь у численних архітектурних конкурсах, що приносять йому неабияку популярність. А ось диплом про закінчення вищої освіти Віктор Олександрович отримав лише 1912 року.

Працюючи разом із братами, Віктор Олександрович спроектував чимало архітектурних споруд та будинків. У роки першої світової вій-

ни він продовжив архітектурну практику, виконуючи замовлення на проектування промислових будівель військового призначення, заводів тощо.

У перші роки після більшовицького перевороту Віктор Олександрович також проектував промислові споруди та будівлі, а також селища для заводських робітників.

В цей же час В. Веснін займається викладацькою діяльністю у Московському вищому технічному училищі, при якому засновує архітектурне відділення, а згодом, і архітектурний факультет.

Розквіт творчої діяльності Віктора Весніна припадає на кінець 1920-х – початок 1930-х років. У цей період зодчий разом з братами розробляє багато проєктів, які багато в чому визначили розвиток радянської архітектури і фактично стали декларацією її нового напрямку – конструктивізму. У цих "конструктивістських" проєктах Весніни приділяли особливу увагу виразності об'ємно-просторової композиції і архітектурно-художнього образу споруд. Віктор Веснін підкреслював, що "...план і фасад складають нерозривне ціле, що будь-який виступ плану відбивається на фасаді, закріплює його основні пропорції". Він категорично заперечував широко застосовуваний в ті роки метод роботи спочатку над планом, потім над фасадом і перспективою. Разом з братами зодчий брав участь в численних проєктах, багато з яких увійшли до золотого фонду радянської архітектури.

У 1925 р. Віктор Олександрович став заступником голови Об'єднання сучасних архітекторів та увійшов до редакції журналу "Сучасна архітектура", у 1927 році отримав посаду керівника кафедри промислових споруд у Вищому інженерно-будівельному училищі.

У 1929 році Віктор Веснін у складі очолюваної ним групи архітекторів переміг у конкурсі на проектування Дніпровської ГЕС. Після

закінчення будівництва електростанції у 1932 році він відзначав, що колективу архітекторів в проєкті електростанції "вдалося досягти максимального поєднання доцільності і краси".

Віктор Веснін разом з іншими архітекторами, серед яких: Георгій Орлов, Микола Коллі, Віталій Лавров, взяв участь і в розробці експериментального архітектурного проєкту, розташованого у Дніпровському районі Запоріжжя (від греблі Дніпрогесу до вулиці Верхньої), так званого Соцміста, яке у народі називають "Шосте селище". Архітектори мали на меті збудувати "місто майбутнього", "місто-сад". Окрему увагу під час проектування приділяли створенню комфортних публічних просторів між будинками: двори були обладнані дитячими майданчиками, естрадами, фонтанами.

Будівництво Соцміста завершили за 3 роки, у 1932-му, а під час Другої Світової війни воно було майже повністю зруйноване, тож у післявоєнний час В. Веснін також брав участь у його відбудові.

При проектуванні були використані ідеї радянського авангардизму. Спочатку будинки зводили у стилі суворого та практичного конструктивізму, вершиною якого став Круглий дім. Надалі стиль плавно переріс у сталінський ампір. Згодом творчість архітекторів зазнала критики та репресій з боку радянської влади. Втім, у 1950-х роках саме "Шосте селище" стало прикладом для створення українських житлових мікрорайонів. А зараз наші місцеві історики пропонують включити Соцмісто до списку ЮНЕСКО.

Проєкти Віктора Олександровича Весніна неодноразово відзначались високими нагородами, у т. ч. свого часу він отримав Королівську золоту медаль інституту британських архітекторів.

У Запоріжжі одна з вулиць носить ім'я талановитого архітектора.